Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ryhmäpäällikkö Ulla-Maija Liukko
Luontoratkaisut, Lajit

22.4.2025

SYKE/2025/923

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite: Ympäristövaliokunta torstai 24.04.2025 klo 10.00 / HE 27/2025 vp /Lausuntopyyntö

Asia: **E 27/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin 92/43/ETY muuttamisesta suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta**

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2025-AK-17633.pdf

Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksistä.

Komissio ehdottaa suden suojeluaseman muuttamista EU:n luontodirektiivissä (92/43/ETY) niin, että laji poistetaan tiukkaa suojelua edellyttävästä liitteestä IV ja siirretään liitteeseen V, joka sallii mm. metsästyksen tietyin ehdoin. Suomessa tämä tarkoittaa sitä, että sudelle sovelletaan koko maassa liitteen V velvoitteita, kun nyt liite IV on voimassa poronhoitoalueen eteläpuolella.

Suomen ympäristökeskus muistuttaa, että riippumatta siitä missä luontodirektiivin liitteessä laji on, jäsenmaalla on velvollisuus ylläpitää lajin suotuisaa suojelutasoa tai tehdä toimenpiteitä sen saavuttamiseksi (luontodirektiivin artikla 2). Liitteen V osalta tätä on vielä tähdennetty artiklassa 14 mahdolliseen hyödyntämiseen liittyen. Samaten, kun suden suojelutasoa arvioidaan, siinä osatekijät ja arviointiperusteet ovat samat kaikilla eri liitteisiin kuuluvilla lajeilla.

Suden uhanalaisuusluokka on Suomessa toiseksi korkein eli erittäin uhanalainen (Hyvärinen ym. 2029), koska lisääntyvien yksilöiden määrä alittaa arviointikriteerien mukaisen 250 yksilön rajan. Suden luontodirektiivin mukainen suojelutaso on sekä Suomen boreaalisella että alpiinisella alueella epäsuotuisalla tasolla johtuen nimenomaan pienestä populaatiokoosta (EEA 2019).

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ympäristökeskus huomauttaa, että luontodirektiivi antaa nykyisinkin mahdollisuuden haittaa ja häiriötä aiheuttavien yksilöiden poistamiseen eli luontodirektiivin artiklan 16 poikkeamismahdollisuudet (luontodirektiivin artiklan 2 viittaa tähän; tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet). Näiden käyttöä tulisi Suomen ympäristökeskuksen mielestä edelleen jatkaa niissä tilanteissa, joissa sosiaalinen kestokyky näin perustellusti edellyttää. Sosiaalisen kestävyyden osalta tulee myös jatkaa esim. meneillään olevan SusiLIFE-hankkeen kaltaista työtä (Luonnonvarakeskus).

Luontodirektiivin artikla 17 velvoitteiden mukaan (EEA 2019) jäsenmaat arvioivat suden suojelutason omilta eliömaantieteellisilta alueiltaan kuuden vuoden välein. Viimeisimmässä tarkastelussa susi oli EU:ssa suotuisalla suojelutasolla 18 alueella ja epäsuotuisalla suojelutasolla 19 alueella. Edellä kuvatun perusteella Suomen ympäristökeskus katsoo, että ei ole vielä syytä lieventää suden suojeluasemaa EU:n tasolla. Artikla 17 mukaista suojelutasojen arviointia ollaan parhaillaan päivittämässä kaikissa jäsenmaissa. Suomen ympäristökeskus katsoo, että tulisi ainakin odottaa vuoden 2025 lopulla valmistuvia tuloksia nykyisestä suden suojelutasosta EU:ssa ja ottaa sen huomioon, kun päätetään suojeluaseman mahdollisesta muutoksesta.

Mikäli ehdotuksen mukaiset muutokset direktiiviin tehdään, Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä, että pidetään huolta siitä, että siitä mahdollisesti seuraavat toimintatapojen muutokset eivät vaaranna Euroopan eikä Suomen susikannan positiivista kehitystä ja lajin elpymisen eteen tehtyä menestyksekästä työtä. Jos susi on liitteessä V koko Suomessa, eikä enää tarvitse käydä derogaatio-prosessia läpi, seurannan merkitys korostuu entisestään, jotta ei tule ristiriitaa suotuisan suojelutason säilyttämisen osalta (Art 14).

Viitteet:

European Environment Agency: Article 17 web tool nature-art17.eionet.europa.eu/article17/ [22.4.2025]

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s. http://hdl.handle.net/10138/299501

Luonnonvarakeskus. SusiLIFE, LIFE BOREALWOLF. SusiLIFE | Luonnonvarakeskus. [22.4.2025]

Jakelu: YmV@eduskunta.fi
Kopio: kirjaamo@syke.fi